

FINANSMINISTERIET

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

1. oktober 2013

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 436 (Alm. del) af 15.
august 2013 stillet efter ønske fra Pernille Rosenkrantz-Theil (S)

Spørgsmål

Venstre foreslog i juni 2013, at der indføres brugerbetaling på videregående uddannelser, hvilket man kender fra universiteterne i England, hvor det ifølge The Independent Commission On Fees førte til 8,8 pct. færre ansøgninger til uddannelserne i 2012 i forhold til 2010 (The Independent Commission On Fees (April 2013), (Analysis of UCAS acceptances for 2012/2013 admissions). Vil ministeren med udgangspunkt i studieoptaget for de videregående uddannelser i 2013 redegøre for, hvilken påvirkning et lignende fald på 8,8 pct. i antallet af nye studerende vil have på BNP i hhv. 2040 og 2060?

Svar

Den uafhængige kommission The independent Commission on Fees, som er nedsat med henblik på at evaluere virkningerne af øget brugerbetaling på de videregående uddannelser i England, peger på, at højere brugerbetaling har ledt til et fald i antallet af ansøgninger på 8,8 pct. fra 2010 til 2012 samt et fald i antallet af optagne studerende på 4,5 pct. i samme periode. I dette svar betragtes derfor en reduktion i antallet af optagne studerende på 4,5 pct.

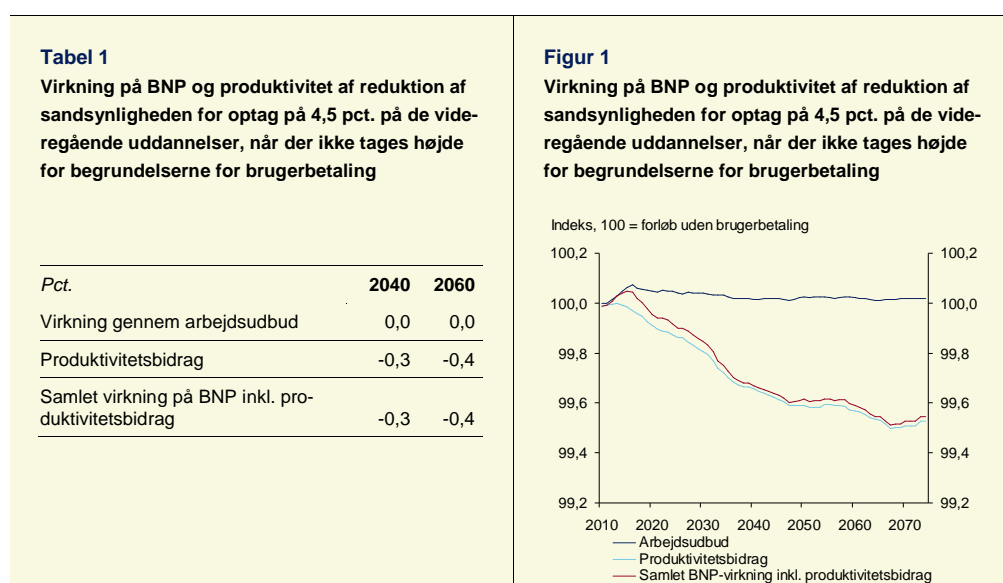
Det engelske videregående uddannelsessystem adskiller sig på en række punkter fra det danske, herunder ved at brugerbetaling i forvejen er udbredt på mange af de større engelske universiteter. Det kan derfor ikke umiddelbart vurderes, om tilsvarende adfærdsvirkninger også ville være gældende i Danmark, og virkningerne ville afhænge af størrelsen og den konkrete udformning af en eventuel brugerbetaling.

Til besvarelsen af spørgsmålet er der gennemført en beregning, som alene er illustrativ, og som er baseret på stilerede og forsimplede antagelser, der tidligere har været anvendt i forbindelse med vurdering af de danske uddannelsesmålsætninger. Mulige virkninger af brugerbetaling på studielængde, studievalg og kvalitet og effektivitet i uddannelsessystemet er ikke indregnet. Beregningen er derfor ikke nødvendigvis dækkende for de samlede virkninger, som en brugerbetalingsordning måtte have på produktivitet, BNP og de offentlige finanser i Danmark.

I beregningerne er anvendt de samme beregningstekniske forudsætninger om gennemslaget af ændret uddannelsesomfang på henholdsvis produktivitet og ar-

bejdsudbud, som anvendes i forbindelse med beregninger af indfrielse af uddannelsesmålsætningerne, jf. fx svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 107 af 27. november 2012.

Reduktionen af optaget på de videregående uddannelser beregnes samlet set at reducere BNP med 0,3 pct. i 2040 og 0,4 pct. i 2060, jf. tabel 1. Den samlede virkning på BNP er sammensat af en positiv effekt på arbejdsudbuddet svarende til en stigning i BNP på knap 0,02 pct. i 2040 og en negativ effekt på produktiviteten svarende til et fald i BNP på godt 0,3 pct. i 2040. Der er væsentlig usikkerhed om størrelsen af disse virkninger.

Anm.: Effekten på produktiviteten er udglattet vha. et 7-års glidende gennemsnit.

Kilde: Egne beregninger baseret på beregninger fra DREAM-gruppen.

På kortere og mellemfristet sigt betyder et fald i studieoptaget, at udbuddet af arbejdskraft stiger, idet en del af de personer, som nu ikke optages på en videregående uddannelse, antages at være i beskæftigelse. Samtidig betyder faldet i studieoptaget på længere sigt, at befolkningens uddannelsesniveau samlet set falder. Et lavere uddannelsesniveau kan reducere den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet. På længere sigt modvirker den negative effekt af et lavere uddannelsesniveau derfor den positive effekt af et højere arbejdsudbud. Den samlede effekt på arbejdsudbuddet som følge af et reduceret optag på 4,5 pct. skønnes at være omtrent neutral, tabel 1 og jf. figur 1.

Samtidig sænker et lavere uddannelsesniveau produktiviteten og derigennem BNP, jf. figur 1 og figur 1.

Samlet set overstiger de negative virkninger af lavere gennemsnitsproduktivitet som følge af færre personer med en videregående uddannelse de positive virkninger af, at en større andel af befolkningen er i beskæftigelse. Virkningen på BNP af

en varig reduktion af studieoptaget er dermed negativ med de givne regneforudsætninger.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon